

Brister är något annat än systemfel

Hur skattepengar, överskott och vinster hanteras inom vård och omsorg är en i högsta grad ideologisk fråga, skriver Alec Carlberg i en kommentar till Åsa Mobergs krönika i DN den 15 juni.

Rubriken till [Åsa Mobergs krönika i DN den 15 juni](#) fick mig att haka till: "Vinsten borde inte vara en ideologisk fråga". Vadå, det kan väl inte vara Åsa Mobergs rubrik? Som skribent och debattör vet jag ju att rubriken sätts av någon snitsig redigerare, som ska spetsa till det hela för att dra läsarens uppmärksamhet till artikeln.

När jag läser krönikan ser jag att det faktiskt är ett citat ur Åsa Mobergs text. Sedan ser jag också att jag är citerad från en krönika i tidskriften SocialPolitik. Allt handlar om vinsternas roll inom vård- och omsorgssektorn, underförstått utifrån skandalerna som uppdragats inom äldrevården inom Carema och Attendo.

I min krönika i SocialPolitik nr 2/2012 argumenterar jag för att vinstmaximering inom vårdsektorn är ett *systemfel*, då höga vinster – vinstmaximering – förr eller senare kommer i konflikt med de äldres behov och välmående. Skälet till detta är enkelt att både se och förstå. Det enda sättet att inom vårdsektorn skapa stora vinster är att minska personalstyrkan, det är där de stora ekonomiska förtjänsterna finns att hämta. Samtidigt är den absolut viktigaste faktorn för att kunna ge de äldre en bra omsorg just personalens antal och kompetens. Motsättningen är glasklar; färre antal anställda är lika med större vinster och sämre omvårdnad. Detta är inbyggt i systemet med vinstmaximerande företag i vård- och omsorgssektorn. Här kan med fog använda ordspråket "Den enes

bröd, den andres död”.

Både jag och Åsa Moberg veta att den offentligt drivna vården tyvärr alltför ofta *brister* i sitt omsorgstagande. Brister som ska uppmärksammas och bekämpas. För en *brist* är något helt annat än ett *systemfel*. Brister kan rättas till men systemfel kräver byte av hela det felaktiga systemet. Det riskkapitalistiska systemet är ett systemfel både beroende på den olösliga konflikten mellan vinstmaximering å ena sidan och en personaltät och god vård å andra sidan. Dessutom är det minst sagt stötande, åtminstone för mig, att våra gemensamma skattepengar går till att berika enskilda kapitalägare istället för att exempelvis återinvesteras för att avhjälpa bland annat omsorgsbrister.

Åsa Moberg visar en mycket konservativ sida när hon avfärdar framtida och möjliga alternativa driftsformer som exempelvis det som kallas socialt företagande. I det sociala företagande finns ett verkligt inflytande inom äldreomsorgen, både för de äldre, för deras anhöriga och för de olika personalgrupperna. Inom ramen för socialt företagande återinvesteras eventuella överskott för att hela tiden försöka förbättra utbudet av tjänster och service.

Nej Åsa Moberg, hur skattepengar, överskott och vinster hanteras är en i högsta grad ideologisk fråga. Alla försök att avideologisera den är ett medvetet eller omedvetet svek som öppnar upp för ett ohämmat marknadstänkande på ansvarstänkandets bekostnad.

Alec Carlberg,

ordförande i det sociala företaget Prima Gruppen och grundare av Basta Arbetskooperativ.

[Läs Alec Carlbergs krönika i SocialPolitik nr 2/2012.](#)

Läs Anna Holmgrens ledare [Myter om vinster i välfärden](#) på Arbetets Marknad.